Pedagogisch werkplan
Jip en Janneke

Voor de opvang en verzorging en begeleiding
van kinderen van nul tot vier jaar

PEDAGOGISCH WERKPLAN

Het pedagogische werkplan is een handvat voor de groepsleiding om kwalitatief goede en verantwoorde opvang voor de kinderen te waarborgen.
De basis principes komen uit het pedagogisch beleidsplan van De Lange Keizer “vrijheid binnen veilige grenzen”.
Bovenstaande wordt ondersteun door diverse procedures waarin de werkwijze is vast gelegd en geborgd wordt.

Jip en Janneke moet voor de kinderen en hun ouders een stabiele en herkenbare omgeving zijn. Om dit te bereiken zorgen wij voor:
- *Vaste groepsruimtes voor alle groepen.*
- *Momenten op de dag dat kinderen kunnen kiezen waar ze willen spelen.*
- *Vast team met vast rooster.*
- *Dagprogramma met daarin ruimte voor keuzes van het kind.*
- *Regelmaat en momenten van rust op de groep*
- *Afspraken en het stellen van veilige grenzen.*
- *Goede overlegstructuur.*

Om onze pedagogische doelstelling te bereiken onderschrijven wij de onderstaande beroepshouding:
- *Ieder kind is uniek en wordt gerespecteerd zoals het is.*
- *Het is noodzakelijk je in te leven in de wereld van het kind.*
- *Het is belangrijk te luisteren naar het kind,*
- *en goed te kijken naar het kind.*
- *Je af te vragen wat het kind bedoelt / het kind wil zeggen.*
- *Aandacht te geven aan het kind.*
- *Tijd en begrip te hebben voor verdriet, boosheid, angst, blijdschap, troosten en samen genieten.*
- *De leiding dwingt het kind niet.*
- *De leiding stimuleert en helpt het kind in zijn ontwikkeling en biedt het kind ruimte en ondersteuning om zijn eigen keuzes te maken.*

De leiding van Jip en Janneke zorgt er voor dat alle kinderen de kans krijgen zich te ontwikkelen. De onderstaande indeling en afspraken zijn gemaakt om dit te waarborgen.

ONTWIKKELING VAN DE KINDEREN
Hieronder wordt verstaan;
A - Emotionele ontwikkeling
B - Sociale ontwikkeling
C - Motorische ontwikkeling
D - Creatieve ontwikkeling
E - Cognitieve ontwikkeling

A - Emotionele ontwikkeling.
Wij gaan ervan uit dat kinderen signalen afgeven, waarmee ze iets duidelijk willen maken. Huilen, angst, boosheid of agressie kan een signaal zijn. De leiding moet zich hiervan bewust zijn, en als een kind een signaal geeft hierop reageren.
Bijvoorbeeld een baby huilt: heeft hij honger, is hij moe, heeft hij een vieze broek enz. Is het een elementaire behoefte dan kan hier iets aan gedaan worden, bijv. eten geven, schone broek, andere houding, enz. Is dit niet de oorzaak dan is overleg met een collega belangrijk om samen te zoeken naar een oplossing.
Kinderen die niet te troosten zijn op de groep worden even apart genomen bijv. in de hal, gaan wandelen enz. wij maken tijd om hen te troosten.
We proberen duidelijk te krijgen wat de oorzaak is van het gedrag bijv. heeft het kind iets mee gemaakt, is het bang enz.
En we proberen de wat oudere kinderen het te laten verwoorden wat er is, d.m.v. spel, vertrouwen geven, gesprekjes voeren enz.

B - Sociale ontwikkeling
Bij Jip en Janneke zijn de kinderen verdeeld in groepen. Dit betekent dat de kinderen altijd samen zijn met andere kinderen en een aantal activiteiten ook groepsgewijs gebeuren. Samen drinken, eten, zingen enz.
Kinderen doen op Jip en Janneke veel ervaring op met andere kinderen. Ze leren zich aanpassen, worden zelfstandig en gestimuleerd om initiatief te nemen en eigen keuze te maken.
Van jongs af aan proberen wij de kinderen rekening te laten houden met elkaar. Bijvoorbeeld pakt een baby iets af bij een ander kind dan geven wij dit terug en proberen de baby af te leiden met ander materiaal.
Bij de jonge kinderen zullen de begeleidsters reageren om de kinderen te beschermen maar worden de kinderen ouder dan is het ook belangrijk dat kinderen ruimte krijgen en leren om zelf iets op te lossen. Hier is kijken en indien nodig sturen of helpen meestal voldoende.

C - Motorische ontwikkeling
Wij gaan ervan uit dat de kinderen de kans krijgen hun eigen lichaam te leren kennen en leren omgaan met hun lichamelijke mogelijkheden en beperkingen. De leiding heeft hierin een stimulerende rol.
Om de grove motoriek te ontwikkelen en te stimuleren bieden wij de kinderen activiteiten aan die passen bij hun leeftijd en mogelijkheden.
Bij de baby's stimuleren wij het op de buik liggen, het kruipen en het gaan staan maar ook het omgaan met andere ondergrond, zoals lopen op gras of zand.
Bij de peuters gaan wij hier mee verder en bieden wij verhogingen aan op lage opstapjes of kussens op diverse hoogtes.
Bij de peuters wordt dit bijvoorbeeld een loop fiets of driewieler of een hoger klimrek met glijbaan of loop brug.
Voor deze activiteiten gebruiken wij verschillende materialen en ruimtes zowel binnen als buiten.
De fijne motoriek stimuleren wij ook door de kinderen diverse activiteiten aan te bieden.
De peuters het gaan stapelen met kleiner blokken en het rollen met kleine ballen, maar ook het spelen met kosteloos materiaal wat past erin en wat niet.
Maar ook krassen en kleuren begint al bij de kleiner kinderen eerst met dikke krijtjes en later met een potlood.
Zo ook met verf eerst met de handjes, maar later ook met een echte kwast.
Ook stimuleren wij het zelf aan/uit kleden, laten de kinderen het zelf proberen en geven hierbij sturing.

D - Creatieve ontwikkeling
Een aspect van deze ontwikkeling is dat kinderen zich op vele manieren durven en kunnen uiten.
Wij zorgen ervoor dat de kinderen bezig kunnen zijn met andere kinderen en met verschillende materialen en bieden diverse activiteiten aan. De kinderen leren bezig te zijn met verf, klei, lijm, zand, water, lappen stof, verkleed kleren enz. Het doel is niet het resultaat maar, uitdaging en ontdekken en plezier beleven aan het bezig zijn.
Wij staan open voor eigen invulling van het kind en stimuleren dit door hen verschillende materialen aan te bieden.
Ook proberen wij de fantasie van de kinderen te ontwikkelen door ze te laten spelen met veel verschillende materialen. Eigen ideeën van de kinderen worden door de begeleidsters gestimuleerd.
Bij de jongere kinderen wordt er bijvoorbeeld een doek opgehangen waar achter zij zich kunnen verstoppen maar bij de groter wordt er zelf een tent gebouwd en kunnen de kinderen daar bij helpen.
Ook geven wij de kinderen grote dozen, de jongeren kinderen hebben genoeg aan de doos alleen, maar de groter verzinnen er een verhaal bij of maken er een trein van.

E - Cognitieve ontwikkeling
Hierbij denken wij aan: waarnemen, denken, praten, werken met de zintuigen en de samenhang zien tussen allerlei zaken. Deze ontwikkeling stimuleren wij ook door het aanbieden van verschillend materialen zoals puzzels, spelletjes, vormen, kleuren, blokken en ook kosteloos materiaal waar aan van alles te ontdekken is.
Bij de jonge kinderen zijn dit nog eenvoudige dingen zoals een doosje met een deksel waarvan alles in kan en uit kan of een eenvoudig insteek puzzel of een boekje met eenvoudige plaatjes en kleuren.
Bij de peuters worden het boekjes met meerder plaatjes en kleuren.
Wij laten de kinderen bijvoorbeeld ervaren wat groot en klein, hoog/laag is d.m.v. allerlei spelletjes te doen
De leiding geeft kinderen ook de ruimte zelf te ontdekken wat ze met het materiaal kunnen doen en stimuleert de kinderen hierin.

De aangeboden materialen verschillen dan ook weer per leeftijdsgroep.
Samen spelen met de kinderen met verschillende materialen, maar ook aandacht voor puzzelen, vormen en gezelschapsspelletje, Voorlezen en/of plaatjes kijken is ook een activiteit die vaak gebeurt op de groepen.
De medewerker praat veel tegen de kinderen, ook tegen de baby's. Ze vertelt wat ze gaat doen, zegt zo nodig waarom en benoemt de dagelijkse dingen.

De medewerkers zullen alle kinderen stimuleren in bovenstaande ontwikkelingsgebieden, maar gaan er wel van uit dat ieder kind dit doet in zijn eigen tempo. De activiteiten zijn afgestemd op de leeftijd en leefwereld van het kind. Vanuit deze gedachte vinden de handelingen plaats op een kindvriendelijke manier en vaak volgens een bepaald patroon. Spelen is dus belangrijk voor alle bovengenoemde aspecten, rekening houdend met het uitgangspunt dat ieder kind uniek is.
Ter ondersteuning wordt er ook gebruik gemaakt van verschillende thema's en van de methode Uk en Puk, dit is een totaalprogramma speciaal ontwikkelt voor de kinderdagverblijven.
Veel activiteiten vinden ook buiten plaats, waarin het ontdekken in de natuur een belangrijk item is.
Naast de dagelijkse activiteiten, aan geboden door de medewerkers, zijn er door de week heen ook ander activiteiten bijvoorbeeld kinderyoga en de kikkerkoning.
Deze worden verzorgt door vaste medewerkers in dienst van De Lange Keizer en Ouders en kinderen kunnen kiezen om hier aan mee te doen.

Structuur en grenzen:
Wij bieden de kinderen structuur via het dagprogramma wat als een rode draad door de dag heen loopt, daarbij rekening houdend met de leeftijd van de kinderen.
Bij de baby's gaan wij uit van het dagritme wat ouders aangeven, wordt het kind ouder ca 1 jaar dan gaat het kind steeds meer mee in het dagritme van Jip en Janneke.
Eenmaal op de peuter groep kunnen alle kinderen mee in dit dagritme, en indien nodig kan hier altijd in overleg een uitzondering voor gemaakt worden.
Ook bieden wij structuur en grenzen rekening houden met de leeftijd en met de mogelijkheden van het kind tijdens het spelen en samen bezig zijn.
Kleine kinderen moeten nog leren wat goed en fout is, jonge peuters weten dit soms wel maar hebben nog begeleiding nodig om zich hieraan te houden en de oudste groep weet het meestal zelf wel wat wel en niet mag.
Uiteraard zijn altijd de medewerkers in de buurt om dit zo nodig te begeleiden en er voor te zorgen dat er veilige grenzen zijn waarbinnen de kinderen dingen uit kunnen proberen.

Mentor
Alle kinderen krijgen een mentor toe gewezen en deze is er verantwoordelijk voor dat er jaarlijks 2 observatieboekjes voor het kind ingevuld, worden om zo het welbevinden van het kind te meten en stagnaties te signaleren.
Deze observaties worden besproken in het teamoverleg en bijzonderheden en vragen worden met elkaar doorgenomen. Indien nodig wordt er extra geobserveerd evt. met hulp van uitgebreidere lijsten ("Werken aan welbevinden" van het NIZW).
De mentoren medewerkers worden hierin ondersteun door de locatiemanager of door iemand vanuit de organisatie, die daar kennis over heeft.
De mentor van het kind brengt de ouders mondeling op de hoogte dat hij/zij de mentor van het kind is.
Ook zal hij/zij de ingevulde observatie 1 keer per jaar aan de ouders van het kind overhandigen en geeft een korte samenvatting van de bevindingen.
Willen ouders een gesprek over de observatie dan maken zij een afspraak met de mentor.
Het kan ook zijn dat de uitkomst van de observatie aanleiding geeft om direct met de ouders in gesprek te gaan, dit wordt dan door mentor met evt. ondersteuning van de locatiemanager in gang gezet.
Ouders kunnen dan ook doorverwezen worden naar een gespecialiseerde instantie, dit kan bijvoorbeeld zijn, het consultatie bureau of Jeugd en gezin.

De mentor is verantwoordelijk voor de overdracht naar de basisschool en BSO.
Na de laatste observatie (44mnd) wordt er overdrachts formulier ingevuld en deze wordt door de mentor overhandigd aan de ouders in tweevoud. Als ouders hier behoefte aan hebben kan er een afspraak gemaakt worden voor een eind gesprek. De ouders teken de overdracht voor gezien en zorgen zelf voor de overdracht van het formulier naar school en/of BSO.

De observatieboekjes zijn van de CED-groep Jonge risico groep en worden begeleid door de handleidingen waarin de observatie-aspecten vergezeld gaan met handelingssuggesties.
Medewerkers worden vanuit de organisatie ondersteund via workshops, trainingen of cursussen.
Zie procedure P7 Mentor en observatie kinderen. .

Oudercontacten
Een goed contact tussen ouders en medewerkers is belangrijk. Jip en Janneke probeert zoveel mogelijk de wensen van de ouders in te passen in de dagelijkse werkwijze. Is dit niet mogelijk dan zullen de medewerkers samen met de ouders een oplossing bedenken. Ouders kunnen altijd met vragen of opmerkingen bij de medewerkers of locatiemanager terecht.
Bij het breng en haal moment is er tijd voor mondelinge overdracht en dit kan ondersteun worden door een het schriftje van het kind
Ouders geven hun kind een schriftje mee met daarin evt. de bijzonderheden vermeld voor de dag en de medewerkers schrijven dagelijks de bijzonderheden en belevenissen van de kinderen in het schriftje.

Ruilen van dagen ., Ouders kunnen een dag ruilen dit moet wel binnen een tijdsbestek van een maand gebeuren (sluitingsdagen en feestdagen zijn uitgesloten van deze mogelijkheid), ook kunnen zij ,indien mogelijk, extra dagen afnemen
Het afnemen van extra dagen en wisseldagen is alleen mogelijk indien de bezetting kinderen en de leidsters dit toe laten (dus niet boven de norm).
Bij de aanvang van de opvang op Jip en Janneke ontvangen ouders digitaal;

- Pedagogisch werkplan.
- Afspraken binnen het kindercentrum..
- Info observatie.
- Klachten reglement
- Medicatie procedure.
- Formulieren ruildagen en medicatie.

Vierogenprincipe
Hoe Jip en Janneke het “vier ogen/orenprincipe” geïntegreerd heeft in haar werkwijze is vastgelegd in de werkinstructie veiligheid: W3; regels binnenruimte en W4; regels buitenruimte.
Het vierogen en orenprincipe verkleint het risico ten aanzien van seksueel misbruik, kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag, in het algemeen.
Door het vele glas in deuren en de ramen is Jip en Janneke een zeer transparant gebouw waardoor veel (indirect) toezicht is.
De medewerkers zijn nooit alleen in het gebouw aanwezig, maar altijd samen met een collega.

Groepsindeling
Jip en Janneke heeft vier groepen: twee babygroepen met kinderen van nul tot circa 22/24 maanden en twee peutergroepen met kinderen van circa 22/24 maanden tot vier jaar. Deze samenstelling zorgt ervoor dat meer baby’s kunnen worden opgevangen en waarborgt de veiligheid van de jongste kinderen. Daarnaast hebben kinderen binnen hun groep contact met leeftijdgenoten en hoeven ze maar één keer te wisselen van groep. De babygroepen bieden plaats aan maximaal 11 kinderen. Als de bezetting van de babygroepen volledig is, zijn er altijd drie medewerkers aanwezig; bij een groep tot en met 9 kinderen kunnen er twee begeleiders zijn, dit is afhankelijk van de leeftijd van de aanwezige kinderen op die dag (BKR beroepskracht-kind-ratio).Net als bij de babygroepen is het aantal begeleiders bij de peutergroep afgestemd op het aantal aanwezige kinderen. Bij een volledige bezetting van 16 kinderen kunnen dat 2 medewerkers zijn, ook dit is afhankelijk van de leeftijd van de aanwezige kinderen (BKR).
De breng en brengtijden van de kinderen staan genoteerd in de aanwezigheidsmappen op de groepen.

Medewerkers
Het personeel van Jip en Janneke is in het bezit van een kindgerichte opleiding (CAO kinderopvang) en V.O.G.
Ze hebben een kinder EHBO certificaat dit wordt actueel gehouden door een jaarlijkse herhalingsavond.
Een aantal medewerkers hebben een BHV diploma en volgen hiervoor 2 jaarlijkse een herhalings-training.

Via de overkoepelende organisatie maken de medewerkers gebruik van diverse studiefaciliteiten (studieplan 2017/2018 bijvoorbeeld de jaarlijkse studiedag, maar ook diverse andere trainingen.
Afgelopen jaar hebben alle medewerkers mee gedaan aan de training “oog voor interactie” en een aantal volgde de training werkbegeleiding.
Ook hebben de medewerkers, waarvoor dit nodig was, de 3F training gevolgd.
De stagiaires binnen Jip en Janneke hebben een vaste groep en worden begeleid door een van de medewerkers van de betreffende groep. Hierbij krijgen de begeleiders ondersteuning van de studiebegeleider vanuit de lange keizer.
De locatiemanager zorgt ervoor dat de medewerkers ondersteund worden in hun werkwijze en daar waar nodig de hulp krijgen.

Jip en Janneke hanteert de onderstaande werktijden voor de medewerkers:
7.15 uur tot 16.15 uur
8.00 uur tot 17.00 uur
8.30 uur tot 17.00 uur
9.00 uur tot 17.30 uur
9.30 uur tot 18.00 uur
Dit is inclusief 30/60 minuten pauze.

Samenstelling teams
De 4 groepen binnen het kindercentrum hebben elk hun eigen team van begeleidsters. De begeleidsters hebben vaste diensttijden op vaste dagen.
Naast vaste krachten zijn er ook een aantal vaste invalkrachten die opgeroepen worden bij ziekte en ingeroosterd bij vakantie of vrije dagen van de vaste begeleiding.

Babygroepen (kinderen in de leeftijd 0 tot ongeveer 22 maanden
Maximaal voor 11 kinderen per dag.
Formatie: 3 begeleiders bij 11 kinderen, bij 9 kinderen of minder kunnen er 2 begeleiders zijn maar dit is afhankelijk van de leeftijd van de aanwezige kinderen (LKR).
Voor de kinderen tot 1 jaar zorgen wij ervoor dat zij 1 van hun 2 vaste pm-ers zien op de dagen dat zij aanwezig zijn. Dit gebeurt door de kinderen te plaatsen op een vaste groep met daarop een vast team aan medewerkers. Dit is zichtbaar op het rooster.
Peutergroepen (kinderen van ongeveer 22 maanden tot 4 jaar
Maximaal 16 kinderen per dag.
Formatie: 2 begeleiders bij 16 kinderen, maar dit is afhankelijk van de leeftijd van de aanwezige kinderen (BKR).

Om 7.20 uur gaat er 1 babygroep en 1 peutergroep open. Per groep is er dan 1 begeleidster aanwezig.

Het dagprogramma voor de kinderen bij Jip en Janneke ziet er als volgt uit:

07.20 – 09.00 uur	binnenkomst kinderen
09.00 – 09.30 uur	Activiteit eigen keuze kinderen. (Tussen deuren staan open.) .
09.30 – 10.00 uur	drinken en zingen/voorlezen
10.00 – 10.30 uur	verschonen en plassen
10.30 – 11.30uur	activiteiten (indien mogelijk buiten en keuze uit aktiviteiten)
11.30 – 12.30 uur	Eten
12.30 – 13.00 uur	verschonen, plassen en tanden poetsen
13.00 – 15.00 uur	slapen, rusten en spelen ook hierbij mag de stamgroep verlaten worden.
15.00 – 15.45uur	fruit eten, drinken en zingen/voorlezen
15.45 – 16.15 uur	verschonen en plassen
16.15 – 17.30 uur	Spelen
17.30 – 17.45 uur	drinken en een soepstengel eten

Van dit dagprogramma kan in de praktijk, vanwege de behoefte van de kinderen, worden afgeweken.

Bij de keuze activiteiten staan de deuren van tussen de 2 peuterruimtes open en mogen de kinderen kiezen waar ze willen spelen. Er is dan in beide ruimtes een leidsters aanwezig
Ook bij de baby's staat de deur tussen de 2 ruimtes open zodat de kinderen van beide ruimtes gebruik kunnen maken.
Bij de peuters worden er 10.30 uur 2 of 3 activiteiten aangeboden en mogen de kinderen uit beide groepen een keuze maken waar ze aan mee willen doen, de leidsters verdelen zich over de 2 of 3 groepjes afhankelijk van het aantal kinderen.

De **3 uurs regeling** als volgt in gepast;
Op onderstaande momenten zijn minimaal de helft van de beroepskrachten aanwezig op de groep.
Op de overige uren zijn ten alle tijden genoeg beroepskrachten aanwezig volgens het leidsterkind ratio.

Peuters:
0.5 uur wordt er gebruikt op van 9 uur tot 09.30 uur
1,5 uur wordt er gebruikt van 13.00 uur tot 14.30
1.uur wordt er gebruikt van 16.15 uur tot 17.15 uur.

Baby's:
0.5 uur van 9 tot 09.30 uur
1.5 uur van 12.45 uur tot 14.15 uur
1.uur van 16.15 uur tot 17.15 uur.

Belangrijke procedures:

Beleidsplan veiligheid en gezondheid.
Met behulp van dit beleidsplan wordt inzichtelijk gemaakt hoe we op onze locatie werken. Met als doel de kinderen een zo veilig en gezond mogelijke werk, speel en leefomgeving te bieden waarbij kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's
In dit beleidsplan plan wordt ook verwezen naar de werkinstructies en de procedures die dit plan ondersteunen.
Ook maken wij gebruik van de procedure ***P3 kennismaking en gewenning*** met als doel: Ouders en kind laten kennismaken met het kindercentrum, uitwisselen van informatie, en hen laten wennen aan het kindercentrum.
D***e procedure P4 gewenning en overplaatsing*** met als doel: een kind voorbereiden op overplaatsing van babygroep naar peutergroep en het kind laten wennen aan de nieuwe groep. Ouders te laten kennismaken met de nieuwe groep en nieuwe groepsleiding het kind te leren kennen.
De procedure Mentor en **Observatie kinderen** met als doel het planmatig registreren van het welbevinden van het kind en signaleren en door verwijzen is te vinden in P7,
Daarnaast is er een **antidiscriminatie**wetcode, een **meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling** dat gedragsregels geeft wat te doen bij een vermoeden van kindermishandeling**. Voor inzet beroepskrachten en stamgroepen zie procedure 15.**

Evaluatie
Dit pedagogisch werkplan wordt tweejaarlijks in samenspraak met medewerkers en oudercommissie geëvalueerd.
November 2016 besproken met OC.